

DFV OPPLYSNINGSRÅDET
FOR VEITRAFIKKEN

Veivalg for framtiden

Gode og effektive veier er lønnsomt for samfunnet. Norsk veipolitikk har over tid gitt oss et veinett som ikke er på høyde med land det er naturlig å sammenligne seg med. Dette rammer alle, og vei- og samferdselspolitikken engasjerer sterkt.

Utbyggingen av det norske veinettet har ikke i stor nok grad sikret en effektiv og trygg veitransport. I tillegg er veiforfallene så stort, at det mange steder – spesielt på fylkesveinettet – er direkte farlig å kjøre. Kostnadene til utbedring er så høye, at det er behov for et krafttak for å fjerne forfallene.

I årene som kommer vil veitransporten øke kraftig, og satsing på et moderne, sikkert og effektivt veinett er viktigere enn noen gang. Derfor er de veivalgene vi tar i dag helt avgjørende for morgendagens veitransport.

Det er bakgrunnen for OFVs prioriterte arbeidsområder som beskrives her, og dette er noe av grunnen til at vi er nødt til å gjøre veivalg som møter både morgendagens behov og moderne teknologi. Investering i vei, er investering i framtiden.

Visjon og mål

Opplysningsrådet for Veitrafikken (OFV) sitt mål er at alle veibrukere skal få dekket sitt transportbehov på en effektiv og rasjonell måte, med minst mulig skade på mennesker og miljø.

Opplysningsrådet for Veitrafikken (OFV) skal være det ledende fellesorganet for aktører med interesse for veitransport, og en sentral faktaleverandør for media og for politiske beslutninger på området.

Om saksområdet

OFV arbeider for et moderne, trafiksikkert og framtidsrettet veinett. Veinettet skal ikke bare bidra til at både person- og yrkestransport kommer seg raskt, sikkert og effektivt fra et sted til et annet. Det skal også bidra til økonomisk vekst ved at regionene styrkes og ved at land og regioner knyttes sammen på en hensiktsmessig måte. Klimautfordringen legger premissene for utvikling av veipolitikk, og OFV mener at utfordringen må møtes med teknologioptimisme. Veinettet skal være trafiksikkert. Det er mye som mangler før vi kan si at Norge har det veinettet landet bør ha – og i den stand det må og bør være.

OFV vil bidra til å bringe fakta fra Norge og fra andre land og regioner inn i samfunnsdebatten. Dette for å bidra til at de beslutninger som fattes bygger på fakta og solide analyser.

OFV mener:

- **Trafikksikre veier**

Gode veier er avgjørende for trafikksikkerheten. Mange veier er ikke trafikksikre. Veiene i Norge skal være tilgivende og bidra til at skadeomfanget ved ulykker minimeres. Derfor ønsker OFV at flere veier breddeutvides, får midtrekkverk og forsterket midtoppmerking. Det skal være et minimumskrav at alle riksveier har gul midtlinje. N100 Vegnormaler må følges på riksveiprojekter. Det skal innføres tilsvarende standardkrav, men tilpassede kvalitetskrav for fylkesveier.

- **Trafikksikre kjøretøy**

Sikre biler er en viktig faktor i reduksjonen av drepte og hardt skadde på norske veier. Moderne og sikre biler redder liv. Bilparken i Norge må bli mindre forurensende og tryggere for å nå nullvisjonen og oppfylle klimamålene i transportsektoren. OFV ønsker en nyere bilpark i Norge.

- **Forfallet på veinettet**

Forfallet på det kommunale veinettet, riks- og særlig fylkesveinettet er omfattende. OFV anbefaler et eget nasjonalt program for oppgradering av fylkesveinettet, og en styrking av arbeidet med å fjerne forfallet på riksveinettet. Det må utarbeides jevnlig tilstandsrapporter over veinettet, inkludert det kommunale veinettet.

- **Tilsynsansvaret med fylkesveiene**

Veitilsynet må få ansvaret for å føre tilsyn med fylkesveinettet. Det omfattende fylkesveinettet har ingen overordnet tilsynsmyndighet i dag, og veinettet er preget av store kvalitetsforskjeller fra fylke til fylke.

- **Prioritering av kollektiv- og næringstransport**

På tidspunkter med stor trafikkbelastning på veiene, særlig på innfartsårene til de store byene, må næringstransporten og kollektivtrafikken ha forrang.

- **Eierskapet til veinettet**

Eierskapet til veinettet og forvaltningsansvaret må organiseres bedre og mer hensiktsmessig. Gjennom dagens organisering er det ikke en optimal fordeling mellom stat, fylke og kommune.

- **Helhetlig planlegging og investering**

Det er fortsatt behov for investeringer og helhetlig utbygging av riksveinettet. Framkommeligheten på, og effektiviteten til norske veier er ikke like god som i land vi ønsker å sammenligne oss med. Viktige veiprojekter er skjøvet ut i tid, og motorveiplanen er ikke tatt stilling til.

Veiprojekter må bygges helhetlig over lengre strekninger, ikke stykkevis og delt. Det er et mål å redusere reisetiden mellom de største byene og regionene, og å minimere avvik fra luftlinjen ved bygging av ny vei eller utbedring av hovedveier (den rette linjen er alltid den korteste mellom A og B).

Effektiviteten til veinettet må sikres gjennom for eksempel møteplasser, utjevning av svinger og unngåelse av hovedfartsårer gjennom byer og tettsteder. Dagens system for å bestemme fartsgrenser skal revideres. Fartsgrensene må differensieres bedre mellom veier av ulik standard og kvalitet.

- **Behovet for fortsatt veitbygging/vedlikehold i og rundt byene**

Bilen vil være en del av bytransporten. Dette må tas hensyn til i NTP og byvekstavtalene. De samfunnsøkonomiske konsekvensene av ulike tiltak som ønskes innført i byene må utredes, og tiltak som miljø-differensiering og lavutslippssoner må ikke overlappes hverandre. Kollektiv- og individuell transport må sees i sammenheng. Det må for eksempel bygges flere og rimelige innfartsparkeringer. I arbeidet med å nå nullvekstmålet må det tas hensyn til nullvisjonen spesielt i forholdet til myke trafikanter.

- **Klimavennlige veier**

Gode veier er viktig for miljøet og klimaet. Å modernisere eksisterende veinett og bygge nye moderne og effektive veier, vil føre til redusert klimagassutslipp. Redusert veikapasitet må ikke benyttes som virkemiddel for å begrense trafikken. Veiene forurenses lite i seg selv. OFV anbefaler at dette hensynet tas med i beslutningene om framtidig veitbygging.

- **Utslipp fra veitransport**

Klima- og miljøutslipp fra veitrafikken må reduseres i tråd med nasjonale målsettinger. Målene Norge har forpliktet seg til gjennom Parisavtalen må gjelde for transportsektoren. Tydelige insentiver for å velge teknologi med lavere klimagassutslipp må videreføres helt til ny teknologi er konkurransedyktig. Det må utbygges en effektiv infrastruktur for alternative drivstoff, som hydrogen, biogass og el.

“ Satsing på et moderne, sikkert og effektivt veinett er viktigere enn noen gang.

- **Samfunnsøkonomisk lønnsomhet**

Utbygging av veier må baseres på samfunnsøkonomisk lønnsomhet. OFV mener at det alltid må begrunnes dersom man ikke prioriterer samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet må omfatte mer enn retningslinjene gjør i dag, herunder:

- Mernytte av forstørret arbeidsmarkedsregion
- Nyttens av økt pålitelighet
- Revisjon av estimat på verdien av tid for alle brukergrupper
- Revisjon av modellen for trafikkprognoser
- Samfunnsøkonomiske konsekvenser må beregnes ut fra målstyring, ikke prognoser

- **Planleggingstid/kostnader**

Planleggingstiden må kortes ned, og særlig kostnadsveksten i den tidlige delen av planleggingsfasen må reduseres. Det bør bli enda sterkere styring av veiprosjekter i tidlig fase.

- **Dynamisk veipricing**

Avgiftsinnkreving for eksterne kostnader ved veitrafikk er for tilfeldige og urettferdige. OFV ønsker at det innføres dynamisk veipricing som erstatning for disse. Veipricing vil bety en rettferdig avgiftsbelastning ut fra prinsippet om at forurenser skal betale. Det samlede provenyet skal ikke endres. Eventuelle endringer i pricing i et slikt system skal følge en indeksregulering.

- **Intelligente transportsystemer**

Framtidens veier må være smarte veier, med gode ITS-løsninger. Infrastrukturen på veinettet er ikke tilpasset en økende grad av automatisering av bilparken, eller den raske innfasingen av ny teknologi. OFV vil arbeide for en moderne infrastruktur, som optimaliserer kommunikasjon og samspill mellom kjøretøy og infrastruktur. Gode lademuligheter og dynamisk veiskilting samt et enda bedre mobildatanett over hele landet, er en naturlig del av en moderne infrastrukturensatsing.

OFV

OPPLYSNINGSRÅDET
FOR VEITRAFIKKEN

Jernbanetorget 4A, 0154 Oslo, telefon: +47 24 11 12 30, e-post: firmapost@ofv.no

www.ofv.no